

ਸੀ.ਐਮ. ਦੀ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤਹਿਤ ਨਿਰੰਤਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਏ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਮਈ
 -ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ
 ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਵੁਧ ਮਹਿਮ
 ਤਹਿਤ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ
 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ
 ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ
 ਮੰਤਰੀ ਸ: ਭਗਵਾਂ ਸਿੰਘ ਮਾਨਦੀ
 ਪਹਿਲ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਐਮ.
 ਦੀ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਨਸ਼ਾ
 ਛੁਟਕਾਰਾ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ
 'ਤੇ ਯੋਗ ਕਲਾਸਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ
 ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਸਾਮ੍ਯ ਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ , ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਮਾਹਿਰ ਮੋਹਿਤ ਗੋਰੀਆ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਗਭੱਗ 50 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਲੈਕਸੇਸ਼ਨ, ਪਿਆਨ, ਕਸਰਤ, ਹੱਸਣ ਦੀ ਬੈਰੋਪੀ, ਤਾਲੀ ਬੈਰੋਪੀ, ਯੋਗ ਆਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ , ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਮਕਤ ਕਰੇ ਤੰਦਰਸਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਦੀ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਮੰਤਵ ਨਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫੈਸ਼ਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੇ-ਨਿਰਭਰ ਅਤੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਛੁੱਡਣ ਦੇ ਇਹੱਕ ਲੋਕ ਇਸ ਪਹਿਲ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ: ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ 'ਚ ਕਿਤੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਦਿੱਖਣ ਲੱਗੇ : ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਕਿੱਤਾ ਸੁਧਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਗੇ : ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ

ਸਿੰਘ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਚਿੱਤੁਪੁਰ, ਪ੍ਰਿਸ਼ੀਪਲ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ,
ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰਜਿੰਦਰ
ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮਾਪੇ,
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ
ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਢਾ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਰੋਹਟੀ ਖਾਸ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅੱਡੇ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਈ.ਡਬਲੂਏਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੁੰਦਾ ਰਾਜ ਨਾਗਪਾਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਰੋਹਟੀ ਖਾਸ ਸੇਵਤ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਪਰਾਂ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਰੋਹਟੀ ਖਾਸ ਵਿਖੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਾਰਕ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਖੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਗਰੂਪਿੰਡ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਰਾ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਮਨਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਮੌਜ਼ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜ਼ਦ ਸਨ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਚਲੈਲਾ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਦਾ ਕੀਤਾ ਅਚਨਚੇਤ ਨਿਰੀਖਣ

ਅਨੰਦਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ ਵਲੋਂ ਉਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ
ਸੈਸ਼ਨ 2025-26 ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸਪੇਕਟਸ ਜਾਰੀ

ਦਿਸ਼ਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਚ ਐਮਪੀ ਧਰਮਵੀਰ ਗਾਂਧੀ
ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ

ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਲਮੀ ਤਪਸ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ
ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਹ : ਡਾ. ਸੰਧੁ

ਸਮਾਣਾ, 26 ਮਈ
-ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਹੁਰੋ-
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ
ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਅਸਤੁਲਨ ਬਣਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਰੂ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ
ਆਲਮੀ ਤੱਪਸ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ
ਮਨੋਬੰਧਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਵੱਧ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਡਾ.
ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂਰਨ ਸਰਬਤ
ਦਾ ਭਲਾ ਸੰਸਥਾ ਸਮਾਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ
ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੇ
ਜਥੇਦਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠਰਤ ਵਿੱਚ
ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ
ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਜੰਗਲ
ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ
ਘਾਤਕ ਗੈਸਾਂ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੇ
ਮਾਪਡੰਡ ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ
ਮਾਨੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਵਾਪਣਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ
ਜਾ ਸਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਵੱਲ ਪਿੱਛ
ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅੱਜ ਦੀ
ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਅਮਨ
ਸੰਤੰਤ ਲਈ ਜਲਦੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਾਵਾਉਣ
ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ
ਕਾਦਰਾਬਾਦ, ਗੁਰਕਥਾਲ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ
ਰੰਗਾਵਾ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂਰਨ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਤੀ
ਵਾਰਮ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਸਰਪੁਰ ਮਾਸਟਰ
ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਹਰਕੰਦ ਸਿੰਘ,
ਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕਮਾਸਪੁਰ, ਜਸਵੰਤ
ਸਿੰਘ ਅਚਰਾਲ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਤਤਲਾ, ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਦਸਾਹੁਪੁਰ
ਕਾਲੇਕੀ, ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਲੱਗੀਆ, ਅਗਰੋਹ
ਸਿੰਘ, ਰਤਨਹੋਡੀ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ,
ਜਮਾਲਪੁਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਕਮਾਲਪੁਰ,
ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹਗੁਰ ਅਤੇ ਤਰੰਗ
ਸਿੰਘ, ਜਲਾਲਪੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਝੇ
ਕੀਤੇ।

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਮਈ ਪੰਜਾਬੀ, ਇਕਨੋਮਿਕਸ, ਅੰਡਰ-

A photograph showing a group of people seated in a row. From left to right: a man with a dark beard and white shirt; a man in a white shirt and a blue turban; a man in a white shirt and a grey turban; a man in a white shirt and a pink headscarf; and a man in a white shirt and a dark turban. They appear to be in an indoor setting with a green wall in the background.

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾ ਕਪਲੇਕਸ ਵਿਖ ਦੂਸਰੀ ਅਪਾਲ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੱਪ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣਵਾਈ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਹੂਲਤ

ਪ੍ਰਾਈਆਂ ਸਿਕਾਇਤਾ ਦਾ ਸਮਾਂਬੰਧ
ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਰ
ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਡਾਗ ਦੇ ਜਵਾਬ
ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ
ਕੈਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ
ਖਦ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ
ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ
ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੱਲ
ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ
ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਡਾਗ, ਮਾਲ ਵਿਡਾਗ,
ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.
ਸੀ.ਐਲ., ਟਾਂਗਸਪੰਡਟ ਵਿਡਾਗ,
ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ
ਵਿਡਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ
ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸੰਵਾ ਮੱਡਲ ਨਾਭਾ ਵਲੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹਾਥੀ ਖਾਨਾ ਵਿੱਖੇ
 ਨਾਭਾ, 26 ਮਈ
 -ਕੌਸੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
 ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਸਫ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗਰੰਗ
 ਸੰਪਿਆ ਵਿੱਚ ਭਜਨਾ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਵਰਤਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਮੌਕੇ
 ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਭਾ ਤੋਂ ਅਭਿਭੋਕ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 23 ਦੇ ਕੋਸਲਾਹ ਰੋਜ਼ੀ
 ਨਾਗਪਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ

ਸੜਕੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਉਪਰ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਲਗਾਉਣੇ
ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ : ਏ .ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਟੈਂਫਿਕ ਏ ਐਸ ਰਾਏ

ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਵੇਵਾਵਲ ਹਨੋਰੇ ਵਿਚ ਲਿਸ਼ਕਰ ਵਾਲਾ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਲਿਸਕਦਾ ਟੁਕੜਾ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਹਿਰੀ ਪ੍ਰੈਂਟ, ਹਨੋਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਪਰ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਜੁਰੂ ਲਗਾਓ, ਖੁਦ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੜਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ, ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਸੜਕੀ ਹਾਦਸੇ ਸਾਡੀ ਅਣਗੈਹਲੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਵਰ ਸਪੀਡ ਨਾਲ ਵਾਹਨ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇ ਪਹੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪਹੀਆਂ ਵਾਹਨ ਪੂਰੀ ਸੂਬੜੂਝ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਿਹੜੇਂ ਨਾ ਤਨਨ ਸਪੀਡ ਹੌਲੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਟੈਂਡਿਕ ਨਿਯਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਏ. ਐਸ ਰਾਏ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਯੂਬ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਯੂਬ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਪਰ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹੋ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਭਲਵਾਨ ਅਤੇ ਜਤਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਏਡੀ ਜੀ ਪੀ ਏ ਐਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਟੈਂਡਿਕ ਪੁਲਿਸ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਉਪਰ 6000 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਲਗਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਲੁਗਾਜ਼ ਜਾਪੀ ਹੈ।

A photograph showing a group of approximately ten people, mostly men, standing in a row. They are dressed in various styles of traditional Indian clothing, including turbans and kurtas. Behind them is a red wall with a large green banner that has the words "SERVICE TO GOD" written on it in white capital letters. The banner also features some decorative patterns at the bottom.

A group of approximately 15-20 people of diverse ages and ethnicities are standing in a row indoors. They are dressed in various styles of clothing, including traditional Indian attire like turbans and sarees. In the center-left, a man wearing a blue polo shirt has his arms crossed. To his right, another man is wearing a white turban and a white long-sleeved shirt. The background is plain, suggesting an indoor setting like a hall or a community center.

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਮਈ
 -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ-
 ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸਮਾਜ
 ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਨ ਹਿੱਤ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ
 ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ ਕੇ ਗੋਤਮ ਅਤੇ ਜਨਨਲ
 ਸਕੱਤਰ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਹਾਂ
 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪ੍ਰਭਾਤ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
 ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
 ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ
 ਟਰਾਈਸ਼ੀਕਲ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
 ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ
 ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸੀਨੀਅਰ
 ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ ਐਨ ਮੈਹਸਮਾਂਪ੍ਰੀ ਅਤੇ
 ਬਿੰਦਲ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ
 ਕੀਤੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੀਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨ
 ਚਮਨ ਲਾਲ ਗਗਨ, ਜੀ ਐਸ ਆਨੰਦ,
 ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਪਰਮਿਦਰ
 ਭਲਵਾਨ ਮੈਬਰ ਨੱਸ਼ਾ ਮਕਤ ਭਾਰਤ

ਅਭਿਆਨ, ਐਸ ਪੀ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਸਤੀਸ
 ਜੋਸੀ, ਵਰਿੰਦਰ ਆਹਲਵਾਲੀਆ,
 ਜਸਵੰਤ ਕੌਲੀ, ਮੈਡਮ ਸੰਗੀਤਾ,
 ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰੁਦਰਪ੍ਰਭਾਪ ਸਿੰਘ
 ਪ੍ਰਧਾਨ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਲੱਬ ਦੀਪ
 ਨਗਰ, ਹਰਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਗਵਾਹ,
 ਲੱਕੀ ਹਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।
 ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆ ਐਸ ਕੇ
 ਗੋਤਮ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ
 ਐਨ ਮੈਹਸਮਾਂਪ੍ਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ ਜਨ
 ਹਿੱਤ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ
 ਟਰਾਈਸ਼ੀਕਲ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ
 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇਣਾ
 ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨ ਹਿੱਤ ਸੰਮਤੀ ਵਰਗੀ
 ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ
 ਹੋਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ
 ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ
 ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ ਕੇ ਗੋਤਮ
 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ
 ਹੋਮਾ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹਰ ਸਮੇਂ
 ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਮਾਉਣੀ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਦੀਰ ਕਿਸਾਨੇ ਫਾਸ਼ਡੇਰਮ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਪੰਧ

ਅਜੋਕੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਝਾੜ ਵਿਚ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੁੱਕਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਚਿਅਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੜੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਫਸਲਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਝਾੜ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਚੰਗੇ ਝਾੜ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਪਰਖ ਦੇ ਆਪਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਫਾਸਫੋਰਸ ਖਾਦ ਹਾੜੀ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚੋਂ 15-30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਫਾਸਫੋਰਸ ਹੀ ਹਾੜੀ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਫਾਸਫੋਰਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਉਣੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਫਾਸਫੋਰਸ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਝੋਨੇ, ਬਾਸਮਤੀ, ਮੱਕੀ, ਨਰਮਾ ਅਤੇ ਮੁੰਗਫਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਫਾਸਫੋਰਸ ਤੱਤ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਉਣੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਫਾਸਫੋਰਸ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਫਾਸਫੋਰਸ, ਸੋਇਆਬੀਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਜੀ ਕਣਕ ਨੂੰ ਪਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੋਇਆਬੀਨ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ 32 ਕਿਲੋ ਫਾਸਫੋਰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਥਾਂ 24 ਕਿਲੋ ਫਾਸਫੋਰਸ ਹੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੰਧਕ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਫਾਸਫੋਰਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਡੀਈਪੀ ਖਾਦ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਗਲ ਸੁਪਰ ਫਾਸਫੋਰ ਖਾਦ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

• આર એસ ગિલ

ਬਰਸਾਤ ਕੁੱਝ ਫਲਦਾਰ ਪੰਦਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ

ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਨੂੰ ਟਾਹਣੀਆਂ ਸੁੱਕਣ ਦਾ ਰੋਗ
ਵੀ ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਭੂਰੇ
ਰੰਗ ਦੇ ਧੋਬੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ
ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਂਗ ਮੌਰੀਆਂ ਦਿਖਾਈ
ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਖਾਮ ਲਈ ਅਗਸਤ ਦੇ
ਅੱਧ ਵਿਚ ਬੋਰਡੋ ਮਿਸ਼ਨਰਨ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ...

- ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਰਕਬਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ ਕਣਕ, ਇਨ੍ਹੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਲਾਗਤ ਕਾਰਨ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਗਬਾਨੀ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਬੁਗਰਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਲੋੜਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਗਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਗਾਂ ਦੋਂ ਚੰਗਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਫਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਲਦਾਰ ਪੈਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਜਥਮ 'ਤੇ ਬੋਰਡੋ ਪੇਸ਼ ਲਈ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬੋ ਮਿਸ਼ਨ (2:2:250) ਦਾ ਛਿੜਕ ਕਰੋ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਰਿਫੋਰਮ ਐਮ.ਸੈਡ. ਜਾਂ ਮੈਟਕੋ 8-64 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ 100 ਮਿਲੀਲੋਟ ਅਲਸੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਹਿੱਸਾਥ ਨਾ ਪੇਂਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵਜੋਂ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਲਾਈ ਅਗਸਤ 'ਤੇ ਫਿਰ ਫਲਵਰੀ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਰਿਡੋ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ 10 ਲਿਟਰ ਪਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਕਿਉਂ ਦਿਓ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਐਲੋ 80 ਤਾਕਤ ਦੇ ਦੋ ਸਪਰੋਆ (0.05 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ), 2.5 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿਪਾਣੀ) ਅਪੈਲ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ ਫ

ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਰਿਡੋਮਿਲ ਐਮ.ਜੈਡ ਜਾਂ ਮੈਟਕੋ 8-64 (25 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ 10 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ) ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਫਰੀਜ਼ਾਈ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਜੁਰੂ ਪਾਓ। ਅੰਗੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਨੂੰ ਟਾਹਣੀਆਂ ਸੁੱਕਣ ਦਾ ਰੋਗ ਵੀ ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਧੱਬੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਬਦ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਂਗ ਮੌਗੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ 500 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਬਾਵਿਸਟਨ 50 ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਦਾ ਛਿੜਕਾਂਅ ਕਰੋ। ਟਹਿਣੀਆਂ ਸੁੱਕਣ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗੂਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸ ਹਲਕੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਤੇਲ ਵਰਗੇ ਚਟਾਖ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਥੱਲੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਉਂ ਉਲ੍ਲਿ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਜੰਮ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਨਵੇਂ ਫੁਟਾਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਬਾਅ ਲਈ

ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਫੁਲ ਗਲਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਬਾਅ ਲਈ ਰੋਗੀ ਟਹਿਣੀਆਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਰਣ (2:2:250 ਜਾਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਪਰ ਆਕਸੀਕਲੋਰਾਈਡ (0.31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦਾ ਛਿੜਕਾਂਅ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਕਰੋ।

ਮਾਰੂਦ

ਬਰਸਾਤ ਨੂੰ ਵਿਚ ਅਮਰੂਦ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੁਲਾਂ ਉਪਰ ਫੁੰਡੇ ਗੋਲ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਚਟਾਖ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਬਾਅ ਲਈ ਬੋਰੋਡ ਬੂਟੇ ਚੰਗੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਾਲ ਢੱਕ ਦਿਓ ਅਮਰੂਦ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੂਟੇ ਚੰਗੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਲਾਓ। ਮਰਝਾਉਣ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗੂਹਾਂ ਦੇ ਬੋਰੋਡ ਮਿਸ਼ਰਣ (2:2:250 ਜਾਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਪਰ ਆਕਸੀਕਲੋਰਾਈਡ ਇਲਾਵਾ ਫੁਲ ਦਾ ਗਲਣਾ/ਟਾਹਣੀਆਂ ਸੁੱਕਣਾ ਵੀ ਅਮੁੰਦ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਮਲਾ ਪੱਕੇ ਰਸੇ ਫੁਲ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੁਲਾਂ ਉਪਰ ਫੁੰਡੇ ਗੋਲ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਚਟਾਖ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਬਾਅ ਲਈ ਬੋਰੋਡ ਬੂਟੇ ਚੰਗੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੂਟੇ ਚੰਗੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਲਾਓ। ਮਰਝਾਉਣ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗੂਹਾਂ ਦੇ ਬੋਰੋਡ ਮਿਸ਼ਰਣ (2:2:250 ਜਾਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਪਰ ਆਕਸੀਕਲੋਰਾਈਡ (0.31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦਾ ਛਿੜਕਾਂਅ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਕਰੋ।

અમર

ਮੰਦਗਲੀ ਦੇ ਦੌਰ ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹੈ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਮੈਂਥਾ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ

• ਅਮਰੀਕ ਸਿੱਧ ਢੀਡਸਾ

ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੇ-ਢਾਈ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ
ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਹਾਟ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਸ
ਕਰਕੇ ਜ਼ਲੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਫਸਲ
ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ
ਇਸ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕੁੱਤੀ
ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਿਸਣ ਲੱਗੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ
ਬਿਲਭੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚੱਲਤਾ
ਕਿਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਪੀਅਰ ਮੈਂਟ, ਕੌਸੀ,
ਰਸੀਅਨ ਮੈਂਟ, ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਸ਼ਤ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ
ਇਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ
ਉਦਯੋਗ (ਮੈਥਾ ਪਲਾਂਟ) ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ
ਲਏ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ
ਊਪਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਚੰਗੀ ਮਿਲੀ ਜਿਸ
ਕਾਰਨ ਮੈਥੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠ 18000
ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਜੋ ਅੱਜ 100000
ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘਟ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ
ਵੱਲੋਂ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ
ਉਪਰਤ ਖੇਤ ਖਾਲੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਜਨਵਰੀਂ
ਵਿਚ ਮੈਥੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ। ਇੰਡੋਮਿੰਟ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ
ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਬਿਜਾਈ
ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝਾੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ
ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਵੀ
ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ
ਏਕੜ ਵਿਚੋਂ 60-70 ਕਿੱਲੋ ਤੇਲ ਝਾੜ
ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਕਾਫੀ
ਸਤੁੰਸ਼ਟ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਦਲਦੇ
ਮਿਜਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਝਾੜ 40 ਕਿੱਲੋ
ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਸੰਗੜ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਮੈਥਾ
ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਫਸਲ ਹੈ ਜੋ ਜੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ
ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੋ
ਕੁਇੰਲ ਤਕਰੀਬਨ 10-12 ਮਰਲੇ ਥਾਂ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ
ਕਿਸਾਨ ਭੱਠੀਆਂ ਵਾਲੇ (ਮੈਥਾ ਪਲਾਂਟ
ਮਿਥੋਨਾ ਤੀਆਂ) ਜੈਂਨੇ ਕੁਝ ਦੇ ਸਿਆਨੀ

ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਮੋਟਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ

- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

- ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਣਕ ਝੇਨੇ ਦੇ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੇਨਾ ਲੰਗਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਨਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਕਰਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਮੋਟਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਮੋਟਰਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੁੰਡੇ ਟੇਏ ਪੁੱਟ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੋਟਰ ਛੇਤੀ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰੀ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੋਟਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਠੀਕ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੇ ਮੋਟਰਾਂ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਵੀਹ ਤੋਂ 50 ਛੁੱਟ ਤੱਕ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਟੇਏ ਵਿਚ ਮੋਟਰ ਬੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜਾਂ ਐਂਗਲ ਲਗਾ ਕੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਛੁੱਟ ਉਪਰ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਜੋ ਟੇਏ ਵਿਚ ਬੋੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਪੈਣ 'ਤੇ ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾ ਲੱਗੇ।
- ਤੇਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਵਾਂਗਨਿਸ਼ 'ਤੇ ਗਰਮ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਨਾਲ ਹਾ ਸਟੇਟਰਟ ਦਾ ਨਾ ਧਤਾਨ ਵਾਲਾ ਬਦਲ ਦਿੱਓ।
- ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਸਟਾਰਟਰ ਤੋਂ ਜਾਂਦੀ ਤਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਗਰਮੀ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਮੋਟਰ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਪੱਖਾ ਲਗਾ ਦਿੱਓ ਤਾਂ ਜੋ ਮੋਟਰ ਗਰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਦੋ ਫੇਸ 'ਤੇ ਨਾ ਚਲਾਓ।
- ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਕਿ ਮੋਟਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਗਰਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਕੰਨਿਕ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।
- ਮੋਟਰ ਦੀ ਡੋਰੀ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਨਾ ਨਿਕਲਣ ਦਿੱਓ।
- ਮੋਟਰ ਦੇ ਟੋਏ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਖੁੱਡ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਓ।
- ਮੱਛੀ ਮੋਟਰ ਦੇ ਪੱਥੇ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਘੱਸ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜੇ ਘੱਸ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਓ।
- ਜੇ ਮੱਛੀ ਮੋਟਰ ਚੱਲਦੀ ਚੱਲਦੀ ਖੁੱਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਲਗਾਓ ਟੈਸਟ ਪਿੰਨ ਨਾਲ ਚੈਕ ਕਰੋ 'ਤੇ ਮਕੰਨਿਕ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਤੁਹਾਡੀ ਮੋਟਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। •

સિદ્ધ

ੴ

ਵਿਤਿਆਨਕ ਤਰੀਕੇ ਹਾਲ ਕਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡੀ

- 5 -

四

三

ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ੀ ਦੇ ਖੇਤ 'ਚ ਰੋ
 4 ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦ ਵ
 ਲ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਸੁੰਡੀ ਵਗੋਂ
 ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪੰ
 ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਡਾਗ ਰ
 ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ
 ਕੇ ਕੀਝੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹੀ
 ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਹੀ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ
 ਹੈ।
 ਕੇ ਤੁੜਾਈ, ਗਰੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪੈ
 ਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤੁੜਾਈ ਦਾ ਕਿ
 ਵਿਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਤੁੜਾਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਿਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗ। ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ 'ਚ ਸਬਜ਼ੀ ਸੋਹਣੀ ਦਿਖਣੀ

ही है।

ਮਡਾਕਰਨ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ
 ਡੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ
 ਇਹ ਸ਼ਰਮ ਹੁਣ ਤਿਆਰਾਣੀ ਪਵੇਰੀ
 ਥੱਬੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਲਚਰ ਪੈਦਾ
 ਪਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਖੁਦ ਮੰਡੀਕਰਨ ਕਰਨ
 ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ
 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਥੜੀ
 ਵਾਲਾ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਚੋਖਾ ਮੁਨਾਫਾ

—
ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

